

POLITYKA przeciwdziałania korupcji i nadużyciom w Grupie Kapitałowej ORLEN

PKN ORLEN S.A., jako wiarygodny podmiot gospodarczy i partner biznesowy, który działa w sposób odpowiedzialny i transparentny, uzyskując przewagę konkurencyjną wyłącznie dzięki jakości, cenie oraz innowacyjnemu charakterowi oferowanych produktów i usług, deklaruje i oczekuje podejścia zerowej tolerancji wobec wszelkich symptomów i przypadków korupcji oraz nadużyć, promując działania oparte o wartości etyczne oraz przestrzeganie przepisów prawa i standardów rynkowych regulujących kwestie przeciwdziałania korupcji i nadużyciom, na wszystkich rynkach aktywności spółek Grupy Kapitałowej ORLEN, ich oddziałów i przedstawicielstw.

Polityka przeciwdziałania korupcji i nadużyciom w Grupie Kapitałowej ORLEN (dalej: „Polityka”) ustanowiona została w celu zapewnienia uczciwego i transparentnego modelu prowadzenia działalności biznesowej przez Grupę Kapitałową ORLEN, gwarantującego zaufanie, bezpieczeństwo obrotu gospodarczego, wolną konkurencję oraz wartość dla wszystkich interesariuszy Grupy Kapitałowej ORLEN.

Polityka uzupełnia postanowienia *Kodeksu etyki Grupy Kapitałowej ORLEN*, w szczególności w kontekście budowy świadomości oraz określenia zasad postępowania w celu ograniczania ryzyka wystąpienia przypadków korupcji i nadużyć.

Z zastrzeżeniem wymagań lokalnych regulacji prawnych odnośnie przeciwdziałania korupcji i nadużyciom, wymagania niniejszej Polityki obowiązują wszystkich pracowników spółek Grupy Kapitałowej ORLEN, bez względu na formę współpracy i rodzaj zajmowanego stanowiska, a także innych interesariuszy spółek Grupy Kapitałowej ORLEN, w szczególności podmioty działające w imieniu spółek Grupy Kapitałowej ORLEN.

Postępowanie niezgodne z Polityką może prowadzić do szkody wizerunkowej spółki GK ORLEN, a także do odpowiedzialności prawnej lub finansowej pracowników, spółek lub innych interesariuszy spółek Grupy Kapitałowej ORLEN oraz do zakończenia współpracy i dochodzenia roszczeń z tytułu odpowiedzialności za szkodę.

1. Cele Polityki

- 1.1. Ustalenie jednolitych i spójnych zasad postępowania spółek GK ORLEN w celu ograniczania ryzyka korupcji i nadużyć w toku prowadzonej

działalności gospodarczej, w szczególności w relacjach z przedstawicielami administracji publicznej oraz kontrahentami.

- 1.2. Określenie działań i odpowiedzialności w spółkach GK ORLEN, których realizacja prowadzi do ograniczania ryzyka korupcji i nadużyć.
- 1.3. Wzmocnienie świadomości pracowników, reprezentantów zewnętrznych i interesariuszy spółek GK ORLEN w zakresie przyjętych standardów etycznych.

2. Definicje i terminologia

- 2.1. Pojęcia stosowane w Polityce oznaczają:

funkcjonariusz publiczny	osoba fizyczna pełniącą funkcję publiczną w znaczeniu nadanym temu pojęciu w systemie prawnym kraju, w którym swoją działalność prowadzi spółka GK ORLEN;
Grupa Kapitałowa ORLEN lub GK ORLEN	oznacza PKN ORLEN S.A. oraz spółki handlowe, będące jej jednostkami zależnymi w rozumieniu Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 10 – Skonsolidowane sprawozdania finansowe lub innego standardu znajdującego zastosowanie w jego miejsce, w tym również ich oddziały i przedstawicielstwa;
konflikt interesów	<ol style="list-style-type: none">1) ma miejsce w sytuacji, gdy osoba zajmująca stanowisko podlegające ocenie konfliktu interesów w spółce GK ORLEN, w rozumieniu <i>Polityki zarządzania konfliktem interesów w GK ORLEN</i>, lub reprezentant zewnętrzny spółki GK ORLEN podejmuje decyzje lub świadomie prowadzi działania w imieniu spółki GK ORLEN w sposób przynoszący lub mogący przynieść korzyść (majątkową lub osobistą) jemu lub podmiotom z nim powiązanym,2) ma miejsce w sytuacji, w której interesy osoby zajmującej stanowisko podlegające ocenie konfliktu interesów w spółce GK ORLEN, w rozumieniu <i>Polityki zarządzania konfliktem interesów w GK ORLEN</i>, lub reprezentanta zewnętrznego spółki GK ORLEN – w związku z powiązaniami prawnymi lub faktycznymi łączącymi ją z inną osobą fizyczną lub prawną – wpływają lub mogą wpłynąć na ocenę sytuacji, podejmowane decyzje lub wykonywanie powierzonych zadań, a charakter stosunku prawnego lub faktycznego budzi uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tej osoby lub reprezentanta zewnętrznego;

kontrahent	osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej: <ol style="list-style-type: none"> 1) będąca stroną umowy zawartej przez spółkę GK ORLEN lub realizująca świadczenia na rzecz spółki GK ORLEN na podstawie udzielonego zamówienia/zlecenia, 2) z którą spółka GK ORLEN prowadzi rozmowy celem zawarcia umowy lub udzielenia zamówienia/zlecenia;
korupcja	obiecywanie, oferowanie, wręczanie, przyjmowanie lub nakłanianie do przyjmowania nienależnej korzyści majątkowej lub osobistej, niezależnie od ich wartości, z naruszeniem obowiązującego prawa, jako zachęta lub nagroda dla osoby działającej lub powstrzymującej się od działania w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych lub zawodowych; korupcja jest jednym z przykładów nadużycia;
korzyść majątkowa	każde dobro lub świadczenie, którego wartość można wyrazić w pieniądzu. Korzyść majątkowa jest korzyścią zarówno dla siebie, jak i dla osoby trzeciej i może polegać na zwiększeniu aktywów (np. pożyczka na preferencyjnych warunkach, darowizna, wygranie przetargu) lub zmniejszeniu pasywów (np. uniknięcie strat w majątku, zwolnienie z długu), co w każdym przypadku prowadzi do zaspokojenia przede wszystkim potrzeby materialnej;
korzyść osobista	świadczenie o charakterze niemajątkowym, polepszające sytuację osoby, która ją uzyskuje lub zaspokajające jej potrzeby. Korzyść osobista jest korzyścią zarówno dla siebie, jak i dla osoby trzeciej i może polegać np. na udzieleniu obietnicy podjęcia/otrzymania propozycji pracy lub zaoferowania wyższego stanowiska w dotychczasowym miejscu pracy;
mechanizmy kontrolne	czynności mające wpływ na prawdopodobieństwo materializacji ryzyka nadużyć oraz skalę jego wpływu na działalność GK ORLEN. Mechanizmy kontrolne to również rozwiązania formalne, organizacyjne lub operacyjne, których celem jest przeciwdziałanie oraz wykrywanie przypadków i symptomów korupcji i nadużyć;
nadużycie	działanie lub zaniechanie, stanowiące złamanie prawa, wewnętrznych regulacji lub zasad obowiązujących w spółkach GK ORLEN, w wyniku którego dopuszczająca się go osoba lub powiązane z nią podmioty, odnoszą nieuprawnione korzyści lub

	którego rezultatem są nieuzasadnione straty ponoszone przez spółki GK ORLEN. Korzyści lub straty mogą mieć charakter finansowy, materialny lub niematerialny – co obejmuje także korzyści osobiste i straty wizerunkowe. Za nadużycie uważane są w szczególności wszelkie formy korupcji;
osoba pełniąca funkcję publiczną	oznacza, w szczególności, funkcjonariusza publicznego oraz inne osoby wskazane w regulacjach prawa kraju, w którym spółka GK ORLEN prowadzi działalność, m.in. członków organów samorządowych lub pracowników jednostek organizacyjnych dysponujących środkami publicznymi;
pracownik	osoba zatrudniona w spółce GK ORLEN na podstawie umowy o pracę, niezależnie od określonego umową o pracę wymiaru czasu pracy. Na potrzeby niniejszej Polityki pracownik to również osoba świadcząca usługi na rzecz spółki GK ORLEN na podstawie umowy cywilnoprawnej lub pełniąca funkcję w zarządzie lub radzie nadzorczej spółki GK ORLEN na podstawie uchwały o powołaniu lub oświadczenia wspólnika, akcjonariusza spółki;
reprezentant zewnętrzny spółki GK ORLEN	każdy podmiot zewnętrzny reprezentujący spółkę GK ORLEN w kontaktach z kontrahentami, dostawcami, klientami albo instytucjami państwowymi lub samorządowymi, a także każdy podmiot zewnętrzny, który wspiera spółkę GK ORLEN w pozyskiwaniu klientów lub sprzedaje towary, produkty lub usługi w imieniu spółki GK ORLEN; reprezentanci zewnętrzeni to osoby działające w imieniu lub interesie spółki GK ORLEN na podstawie czynności prawnej.

2.2. Ilekcioć w Polityce mowa jest o zasadach:

- 2.2.1. przyjmowania i wręczania upominków, należy przez to rozumieć zasady określone w *Polityce przyjmowania i wręczania upominków w Grupie Kapitałowej ORLEN* (dalej: „Polityka upominkowa”),
- 2.2.2. zarządzania konfliktem interesów, należy przez to rozumieć zasady określone w *Polityce zarządzania konfliktem interesów w Grupie Kapitałowej ORLEN* (dalej: „Polityka zarządzania konfliktem interesów”),

– które wprowadzone zostały w spółkach GK ORLEN odrębnymi wewnętrznymi aktami organizacyjnymi.

- 2.3. W spółkach GK ORLEN, na podstawie odrębnych wewnętrznych aktów organizacyjnych, realizowane są procesy weryfikacji kontrahentów oraz przyjmowania i wyjaśniania zgłoszeń naruszeń prawa.

3. Zachowania zabronione

- 3.1. PKN ORLEN S.A. deklaruje i oczekuje zerowej tolerancji wobec jakichkolwiek symptomów lub przypadków korupcji i nadużyć, które mogą mieć w szczególności formę lub charakter określony w pkt. 3 niniejszej Polityki.
- 3.2. Zabronione jest **łapownictwo** oznaczające żądanie lub przyjmowanie korzyści majątkowej lub osobistej albo ich obietnicy, a także udzielanie lub obietnica udzielenia korzyści majątkowej lub osobistej, w zamian za nadużycie udzielonych uprawnień lub niedopełnienie obowiązków, mogące wyrządzić szkodę majątkową spółce GK ORLEN albo stanowiące czyn nieuczciwej konkurencji lub niedopuszczalną czynność preferencyjną na rzecz nabywcy lub odbioru towaru, usługi lub świadczenia. Powyższe nie dotyczy przyjmowania i wręczania upominków dozwolonych, zgodnie z zasadami określonymi w Polityce upominkowej.
- 3.3. Zabronione jest **przekupstwo** oznaczające udzielanie korzyści majątkowej lub osobistej albo ich obietnicy osobie pełniącej funkcję publiczną, w związku z pełnieniem tej funkcji. Zabronione jest także podejmowanie działań, których celem jest nakłonienie osoby pełniącej funkcję publiczną do naruszenia przepisów prawa lub udzielanie albo obiecywanie udzielenia takiej osobie korzyści majątkowej lub osobistej za naruszenie przepisów prawa. Powyższe nie dotyczy przyjmowania i wręczania upominków dozwolonych, zgodnie z zasadami określonymi w Polityce upominkowej.
- 3.4. Zabroniona jest **płatna protekcja w działalności biznesowej** oznaczająca powoływanie się na wpływy i pozycję w spółkach GK ORLEN albo wywoływanie przekonania innej osoby lub utwierdzanie jej w przekonaniu o istnieniu takich wpływów i podejmowanie się pośrednictwa w załatwieniu sprawy w zamian za korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę.
- 3.5. Zabroniona jest **płatna protekcja w działalności administracji publicznej** oznaczająca udzielenie albo obietnicę udzielenia korzyści majątkowej lub osobistej w zamian za pośrednictwo w załatwieniu sprawy w instytucji państwowej, samorządowej, organizacji międzynarodowej albo krajowej lub w zagranicznej jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi, polegająca na bezprawnym wywarceniu wpływu na decyzję, działanie lub zaniechanie czynności przez osobę pełniącą funkcję publiczną w związku z pełnieniem tej funkcji.
- 3.6. Zabronione jest **zakłócanie przetargu** w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, udaremnianie lub utrudnianie przetargu lub postępowania zakupowego albo wchodzenie w porozumienie z inną osobą działając na szkodę właściciela mienia albo osoby lub instytucji, na rzecz której przetarg lub postępowanie zakupowe są dokonywane. Zabronione także jest, w związku z przetargiem lub postępowaniem zakupowym, rozpowszechnianie informacji lub zatajanie istotnych okoliczności, mających znaczenie dla zawarcia umowy będącej przedmiotem przetargu lub postępowania zakupowego albo wchodzenie w porozumienie z inną osobą, działając na szkodę właściciela mienia albo osoby lub instytucji, na rzecz której przetarg lub postępowanie zakupowe są dokonywane.

- 3.7. Zabroniona jest **korupcja sportowa** oznaczająca żądanie lub przyjmowanie korzyści majątkowej lub osobistej albo ich obietnicy, a także udzielenie lub obietnicę udzielenia korzyści majątkowej lub osobistej w zamian za nieuczciwe zachowanie, mogące mieć wpływ na wynik lub przebieg zawodów sportowych organizowanych przez związek sportowy lub podmiot działający na podstawie umowy zawartej z tym związkiem, lub podmiot działający z jego upoważnienia.
- 3.8. Zabronione jest **prowadzenie nierzetelnej dokumentacji finansowej** oznaczające wyrządzenie szkody majątkowej spółce GK ORLEN poprzez nieprowadzenie dokumentacji działalności gospodarczej albo prowadzenie jej w sposób nierzetelny lub niezgodny z prawdą, w szczególności poprzez niszczenie, usuwanie, ukrywanie lub fałszowanie dokumentów dotyczących działalności spółki GK ORLEN.
- 3.9. Zabronione jest **działanie na szkodę zasobów** spółki GK ORLEN oznaczające w szczególności kradzież, przywłaszczenie, niszczenie, uszkodzenie lub jakiegokolwiek używanie zasobów spółek GK ORLEN niezgodnie z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi lub przeznaczeniem tych zasobów.
- 3.10. Zabronione jest **kumoterstwo i nepotyzm** oznaczające nadużywanie zajmowanego stanowiska lub wzajemne popieranie się przedstawicieli jednej grupy, np. z racji pokrewieństwa, zażyłości lub przynależności do tej samej organizacji politycznej, religijnej, zawodowej, etnicznej, itp., w celu osiągnięcia korzyści majątkowych lub osobistych, na podstawie znajomości, a nie przesłanek merytorycznych określonych przepisami obowiązującymi w spółkach GK ORLEN.
- 3.11. Zabronione jest **dokonywanie wpłat na fundusze partii politycznych** oznaczające dokonywanie przez spółki GK ORLEN wpłat na rzecz krajowych lub zagranicznych partii oraz ruchów politycznych lub ich zwolenników, bez względu na ich formę.
- 3.12. Zabronione jest **wywieranie nacisku lub wpływu** oznaczające, iż działania w zakresie sponsoringu, barteru i darowizny dokonywane przez spółki GK ORLEN nie mogą przyjąć formy wywierania nacisku lub wpływu na proces decyzyjny beneficjenta.
- 3.13. Zakazane są inne zachowania zabronione prawem powszechnie obowiązującym w tym m.in. oszustwo, fałszowanie dokumentów, poświadczenie nieprawdy.
- 3.14. Nie może rodzić negatywnych konsekwencji ze strony spółki GK ORLEN działanie podmiotu, które ma na celu realizację postanowień niniejszej Polityki, jeżeli w wyniku postępowania zgodnego z Polityką, taki podmiot nie doprowadził, w szczególności, do pozyskania lub utrzymania klienta, sprzedaży produktu, usługi, osiągnięcia celu lub w jakikolwiek inny sposób nie przysporzył korzyści ekonomicznej lub wizerunkowej GK ORLEN.
- 3.15. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości dotyczących wymienionych powyżej zachowań zabronionych należy się niezwłocznie skontaktować z bezpośrednim przełożonym lub koordynatorem ds. antykorupcyjnych w spółce GK ORLEN.

4. Obowiązki zarządów, pracowników i reprezentantów zewnętrznych spółek GK ORLEN

4.1. Zarządy spółek GK ORLEN zobowiązane są do:

- 4.1.1. wdrożenia Polityki oraz podnoszenia skuteczności rozwiązań formalnych i organizacyjnych mających na celu ograniczanie ryzyka korupcji i nadużyć, a także okazywanie i promowanie uczciwych oraz przejrzystych zasad postępowania,
- 4.1.2. monitorowania i identyfikacji ryzyk wystąpienia korupcji i nadużyć w procesach biznesowych, w szczególności poprzez nadzór nad stosowaniem mechanizmów kontrolnych w nadzorowanych procesach biznesowych,
- 4.1.3. zapewnienia transparentności w kontaktach z kontrahentami i administracją publiczną, w zakresie nienaruszającym tajemnicy przedsiębiorstwa,
- 4.1.4. zapewnienia wsparcia, współpracy i uczestnictwa w wymianie informacji w ramach GK ORLEN odnośnie ryzyk związanych z korupcją i nadużyciami,
- 4.1.5. zapewnienia komunikacji oraz szkoleń, w celu podnoszenia świadomości wśród pracowników, reprezentantów zewnętrznych i kontrahentów spółek GK ORLEN w zakresie przeciwdziałania korupcji i nadużyciom.

4.2. Pracownicy i reprezentanci zewnętrznymi spółek GK ORLEN zobowiązani są do:

- 4.2.1. przestrzegania zasad określonych w niniejszej Polityce, w tym do unikania zachowań zabronionych, a w przypadku uzyskania informacji o ich popełnieniu lub podejrzeniu ich popełnienia, do zgłaszania ich swoim przełożonym, osobiście lub anonimowo za pośrednictwem kanałów zgłaszania naruszeń prawa w spółkach GK ORLEN, w tym do Biura Kontroli i Bezpieczeństwa PKN ORLEN S.A.,
- 4.2.2. stosowania się do wymagań prawa obowiązującego we wszystkich krajach, w których spółki GK ORLEN prowadzą swoją działalność biznesową,
- 4.2.3. przestrzegania zasad etycznych przyjętych w spółkach GK ORLEN oraz unikania konfliktu interesów we wszystkich podejmowanych czynnościach, w szczególności w transakcjach gospodarczych w relacji z osobami fizycznymi, kontrahentami, instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi,
- 4.2.4. stosowania w relacjach z kontrahentami klauzul antykorupcyjnych oraz deklaracji potwierdzających zgodność standardów antykorupcyjnych i etycznych kontrahentów z wymaganiami spółek GK ORLEN,
- 4.2.5. stosowania mechanizmów kontrolnych i zapewnienia przejrzystości procesów wymienionych w pkt. 5.1 niniejszej Polityki.

4.3. W procesach biznesowych, w których pracownicy lub reprezentanci zewnętrznymi spółek GK ORLEN, mogą mieć lub mają wpływ na wybór

kontrahenta, w wyniku podejmowanych decyzji lub wydawanych opinii, należy stosować się do zasad:

- 4.3.1. równego dostępu kontrahentów do informacji z prowadzonych czynności,
 - 4.3.2. ograniczonego dostępu dla osób nieuprawnionych do informacji z prowadzonych czynności,
 - 4.3.3. przeciwdziałania uzyskiwaniu nienależnych korzyści majątkowych lub osobistych,
 - 4.3.4. dochowania należytej staranności w trakcie realizowania czynności biznesowych,
 - 4.3.5. wyłączenia się z czynności w sytuacji, w której istnieje choćby potencjalny konflikt interesów.
- 4.4. Za koordynację oraz rzetelną i terminową realizację oceny (testowanie) mechanizmów kontrolnych ograniczających korupcję i nadużycia w poszczególnych procesach biznesowych odpowiedzialni są właściciele procesów.

5. Mechanizmy kontrolne w procesach biznesowych PKN ORLEN S.A.

- 5.1. Mechanizmy kontrolne stosuje się we wszystkich procesach biznesowych, w których identyfikuje się ryzyko korupcji i nadużyć, w tym:
- 5.1.1. hurtowych i detalicznych zakupów i sprzedaży materiałów, towarów, produktów i usług,
 - 5.1.2. inwestycyjnych,
 - 5.1.3. sponsoringu, marketingu, reklamy, leasingu, franczyzy oraz nabywania, nieodpłatnego przekazania, darowizny, dzierżawy i wynajmu składników majątku,
 - 5.1.4. fuzji i przejęć,
 - 5.1.5. finansowych,
 - 5.1.6. kadrowo-płacowych,
 - 5.1.7. zarządzania bezpieczeństwem informacji,
 - 5.1.8. zarządzania relacjami inwestorskimi,
 - 5.1.9. współpracy z administracją publiczną i organami kontroli,
 - 5.1.10. działań o charakterze audytowym i kontrolnym,
 - 5.1.11. usług doradczych,
 - 5.1.12. weryfikacji kontrahentów,
 - 5.1.13. zawierania umów i ich zmiany.
- 5.2. Zaleca się, aby w działalności biznesowej nie nawiązywać stosunków gospodarczych z kontrahentami, jeśli:
- 5.2.1. uzyskano wiarygodne informacje wskazujące na postępowanie kontrahenta w sposób naruszający wymagania przepisów prawa, w tym w szczególności uzyskano informacje o skazaniu kontrahenta

lub osoby pełniącej funkcje w organach kontrahenta albo zajmującej stanowiska menedżerskie u kontrahenta, prawomocnym wyrokiem za przestępstwa określone w art. 228–230a i art. 250a Kodeksu karnego, art. 46–48 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie lub art. 54 ust. 1–4 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych,

- 5.2.2. kontrahent odmawia podpisania klauzuli antykorupcyjnej lub proponuje zapisy antykorupcyjne, których nie akceptuje koordynator ds. antykorupcyjnych PKN ORLEN S.A.
- 5.3. Przy ocenie ryzyka korupcji uwzględnia się następujące okoliczności:
 - 5.3.1. relacje biznesowe dotyczą kontrahenta z kraju o wysokim indeksie percepcji korupcji publikowanym na przykład przez Transparency International (www.transparency.org),
 - 5.3.2. osoby zasiadające w organach kontrahenta są powiązane z osobami zajmującymi eksponowane stanowiska polityczne w rozumieniu przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
 - 5.3.3. kontrahent żąda przyjęcia niestandardowych postanowień lub warunków umownych lub płatniczych;
 - 5.3.4. występują inne symptomy wskazujące na wystąpienie ryzyka korupcji lub nadużyć w związku z kontrahentem.
- 5.4. Decyzję o współpracy PKN ORLEN S.A. z kontrahentem nierekomendowanym z przyczyn antykorupcyjnych podejmuje właściciel biznesowy procesu, z wyłączeniem postępowań prowadzonych na podstawie przepisów regulujących zamówienia publiczne oraz z uwzględnieniem uwarunkowań prawa ochrony konkurencji i prawa energetycznego.
- 5.5. W umowach z kontrahentami stosuje się klauzulę antykorupcyjną, która zawiera m.in. standardy antykorupcyjne obowiązujące każdą ze stron umowy oraz informacje o przyjętych przez strony umowy sposobach zgłaszania naruszeń prawa w związku z zawarciem i realizacją umowy.
- 5.6. Klauzuli antykorupcyjnej nie stosuje się w umowach pomiędzy spółkami GK ORLEN oraz w umowach kadrowych zawieranych przez PKN ORLEN S.A. w związku z zatrudnianiem pracowników.
- 5.7. W przypadku nawiązywania relacji z kontrahentem, w procesach biznesowych, o których mowa w pkt. 5.1 niniejszej Polityki, w wyniku których planowane jest zawarcie umowy o wartości szacunkowej wyższej niż 500 tys. PLN lub równowartości w innej walucie określonej po kursie NBP, osoba odpowiedzialna w PKN ORLEN S.A. za dane postępowanie, zobowiązana jest wystąpić do Biura Kontroli i Bezpieczeństwa PKN ORLEN S.A. o przydzielenie eksperta ds. bezpieczeństwa gospodarczego. Szczegółowe zasady udziału eksperta ds. bezpieczeństwa gospodarczego w postępowaniach określają odrębne wewnętrzne akty organizacyjne, w tym *Instrukcja zakupowa w PKN ORLEN S.A.*

- 5.8. Proces wyboru kontrahenta, treść umowy i jej zmiany, wymagają udokumentowania w formie elektronicznej, w dostępnych systemach informatycznych spółki GK ORLEN, w zakresie zapewniającym ustalenie przebiegu opiniowania i podejmowania decyzji.
- 5.9. Do każdej umowy zobowiązaniowej zawieranej przez PKN ORLEN S.A. należy przydzielić opiekuna umowy, w rozumieniu odrębnego wewnętrznego aktu organizacyjnego w sprawie wprowadzenia „Instrukcji sporządzania, rejestrowania, opiniowania, akceptowania, podpisywania i archiwizowania Umów zawieranych przez Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna”.
- 5.10. Nie powinno się zawierać umów oraz na ich podstawie udzielać pełnomocnictw podmiotom, których udział w realizowanych przez nie procesach biznesowych może wywoływać uzasadnione podejrzenie o stronniczość lub o inny interes finansowy, ekonomiczny lub osobisty, niż interes PKN ORLEN S.A. W przypadku umów już zawartych obowiązek zweryfikowania podmiotu do reprezentowania PKN ORLEN S.A. ciąży na obszarze biznesowym odpowiedzialnym za dany proces objęty podpisaną umową.
- 5.11. W PKN ORLEN S.A. prowadzone są elektroniczne rejestry udzielanych pełnomocnictw, umów handlowych i kontrahentów.
- 5.12. W PKN ORLEN S.A. wdraża się i utrzymuje, zgodnie z prawem i standardami, jednoznaczne reguły oraz regulacje wewnętrzne w zakresie podatków, księgowości, windykacji, zarządzania majątkiem, obsługi klienta, kontroli wewnętrznej i ochrony informacji, współpracy z organami kontrolnymi administracji publicznej oraz obiegu dokumentów.
- 5.13. W PKN ORLEN S.A. wdraża się i utrzymuje, zgodnie z prawem i standardami, jednoznaczne reguły oraz regulacje wewnętrzne w zakresie podziału odpowiedzialności pomiędzy komórkami organizacyjnymi oraz zarządzania zasobami ludzkimi, w tym określenia zasad rekrutacji i zakresu obowiązków pracowników.
- 5.14. PKN ORLEN S.A. umożliwia zgłaszanie naruszeń prawa oraz ochronę osób zgłaszających przed działaniami odwetowymi. Przynajmniej jeden kanał zgłaszania naruszeń prawa musi zapewniać możliwość anonimowego zgłaszania oraz poufność danych identyfikujących zgłaszającego w przypadkach zgłoszeń nieanonimowych, zgodnie z odrębnym wewnętrznym aktem organizacyjnym.
- 5.15. Kadra zarządzająca i osoby uczestniczące w procesach biznesowych, w wyniku których dochodzi do wyboru kontrahenta w PKN ORLEN S.A., zobowiązane są składać oświadczenia o powiązaniach prawnych lub faktycznych, które mogą budzić uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności, zgodnie z zasadami określonymi w *Polityce zarządzania konfliktem interesów* lub innych wewnętrznych aktach organizacyjnych.
- 5.16. Wręczanie i przyjmowanie upominków w PKN ORLEN S.A. jest dopuszczalne na zasadach określonych w *Polityce upominkowej*.
- 5.17. PKN ORLEN S.A., uczestnicząc w projektach fuzji i przejęć, przeprowadza audyt pod kątem ryzyka przejęcia odpowiedzialności za przypadki

naruszenia regulacji dotyczących przeciwdziałania korupcji i nadużyciom, a wyniki analizy ryzyka oparte na ustaleniach takiego audytu powinny zostać uwzględnione w ramach procesu decyzyjnego oraz formułowania klauzul umownych, których celem jest ograniczenie odpowiedzialności PKN ORLEN S.A. z tytułu naruszenia przepisów w zakresie korupcji i nadużyć.

- 5.18. Przypadki podejrzenia korupcji i nadużyć wyjaśniane są w ramach przyjętych w PKN ORLEN S.A. zasad prowadzenia postępowań weryfikacyjnych lub kontroli.
- 5.19. Z zastrzeżeniem specyfiki działalności spółek GK ORLEN, mechanizmy kontrolne w spółkach GK ORLEN są wdrażane, monitorowane oraz aktualizowane, z uwzględnieniem wyników analizy ryzyka dla obszaru przeciwdziałania korupcji i nadużyciom w procesach biznesowych, a także wniosków z audytów i kontroli, w których stwierdzone zostały przypadki korupcji i nadużyć. Specyfika działalności spółki GK ORLEN może wynikać z jej statusu formalno-prawnego przewidzianego dla spółek będących operatorem systemu magazynowania lub operatorem systemu dystrybucyjnego na podstawie prawa energetycznego, obowiązującego w spółce *Programu zgodności* oraz innych postanowień prawa określających zasady niezależności i neutralności operatora systemu magazynowania lub operatora systemu dystrybucyjnego.

6. Komunikacja, szkolenia i raportowanie

- 6.1. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu świadomości interesariuszy Polityki, główne założenia Polityki są publikowane w mediach wewnętrznych i na stronach internetowych spółek GK ORLEN.
- 6.2. W spółkach GK ORLEN pracownikom i reprezentantom zewnętrznym zapewnia się obowiązkowe szkolenia z zakresu przeciwdziałania korupcji i nadużyciom.
- 6.3. Szkolenia z zakresu przeciwdziałania korupcji i nadużyciom są obowiązkowe dla wszystkich pracowników spółek GK ORLEN, cyklicznie w okresach dwuletnich. Szkolenia mogą mieć formę e-learningu.
- 6.4. Program szkoleń z zakresu przeciwdziałania korupcji i nadużyciom opracowuje Koordynator ds. antykorupcyjnych w PKN ORLEN S.A.
- 6.5. Wymiana informacji pomiędzy spółkami GK ORLEN w zakresie regulowanym niniejszą Polityką nie może naruszać wymagań przepisów prawa oraz wewnętrznych aktów organizacyjnych GK ORLEN w zakresie ochrony danych osobowych, tajemnicy przedsiębiorstwa oraz tajemnicy spółki.

7. Postanowienia końcowe

- 7.1. Biuro Kontroli i Bezpieczeństwa PKN ORLEN S.A. realizuje cele biznesowe PKN ORLEN S.A. i całej Grupy Kapitałowej ORLEN, współpracuje z organami ścigania i zapewnia bezpieczeństwo spółek GK ORLEN w zakresie zapobiegania oraz ujawniania korupcji i nadużyć, a także oceny zgodności działań pracowników z obowiązującym porządkiem prawnym oraz regulacjami wewnętrznymi.

- 7.2. W spółkach GK ORLEN zarejestrowanych za granicą niniejsza Polityka obowiązuje odpowiednio, w zakresie zgodnym z wymaganiami prawa kraju rejestracji, prawa międzynarodowego.
- 7.3. Polityka podlega przeglądom i aktualizacji w okresach dwuletnich, które przeprowadza Dział Bezpieczeństwa Gospodarczego.

KLAUZULA ANTYKORUPCYJNA

1. Każda ze Stron zaświadcza, że w związku z wykonywaniem niniejszej Umowy zachowa należyłą staranność i stosować się będzie do wszystkich obowiązujących Strony przepisów prawa w zakresie przeciwdziałania korupcji wydanych przez uprawnione organy w Polsce i na terenie Unii Europejskiej, zarówno bezpośrednio, jak i działając poprzez kontrolowane lub powiązane podmioty gospodarcze Stron.
2. Każda ze Stron zaświadcza, że wdrożyła procedury przeciwdziałania korupcji i konfliktowi interesów, a w okresie ostatnich trzech lat członkowie organów zarządzających, kontrolnych, nadzorczych lub przedstawiciele Stron nie zostali skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo korupcyjne.
3. Każda ze Stron dodatkowo zaświadcza, że w związku z wykonywaniem niniejszej Umowy stosować się będzie do wszystkich obowiązujących Strony wymagań i regulacji wewnętrznych odnośnie standardów etycznego postępowania, przeciwdziałania korupcji, zgodnego z prawem rozliczania transakcji, kosztów i wydatków, konfliktu interesów, wręczania i przyjmowania upominków oraz anonimowego zgłaszania i wyjaśniania nieprawidłowości, zarówno bezpośrednio, jak i działając poprzez kontrolowane lub powiązane podmioty gospodarcze Stron.
4. Strony zapewniają, że w związku z zawarciem i realizacją niniejszej Umowy żadna ze Stron, ani żaden z ich właścicieli, udziałowców, akcjonariuszy, członków zarządu, dyrektorów, pracowników, podwykonawców, ani też żadna inna osoba działająca w ich imieniu, nie dokonywała, nie proponowała, ani nie obiecywała, że dokona, nie zaproponuje, ani też nie obieca, że dokona, ani nie upoważni do dokonania żadnej płatności lub innego przekazu stanowiącego korzyść finansową, ani też żadnej innej korzyści bezpośrednio lub pośrednio żadnemu z niżej wymienionych:
 - (i) członkowi zarządu, dyrektorowi, pracownikowi, ani agentowi Strony lub któregokolwiek kontrolowanego lub powiązanego podmiotu gospodarczego Stron,
 - (ii) funkcjonariuszowi publicznemu, rozumianemu jako osobie fizycznej pełniącej funkcję publiczną w znaczeniu nadanym temu pojęciu w systemie prawnym kraju, w którym dochodzi do realizacji niniejszej Umowy, lub w którym znajdują się zarejestrowane siedziby Stron lub któregokolwiek kontrolowanego lub powiązanego podmiotu gospodarczego Stron;
 - (iii) partii politycznej, członkowi partii politycznej, ani kandydatowi na urząd państwowy;
 - (iv) agentowi ani pośrednikowi w zamian za opłacenie kogokolwiek z wyżej wymienionych; ani też
 - (v) innej osobie lub podmiotowi – w celu uzyskania ich decyzji, wpływu lub działań mogących skutkować jakimkolwiek niezgodnym z prawem uprzywilejowaniem lub też w dowolnym innym niewłaściwym celu, jeżeli działanie takie narusza lub naruszałoby przepisy prawa w zakresie przeciwdziałania korupcji wydane przez uprawnione organy w Polsce i na terenie Unii Europejskiej, zarówno bezpośrednio, jak i działając poprzez kontrolowane lub powiązane podmioty gospodarcze Stron.
5. Strony są zobowiązane do niezwłocznego wzajemnego informowania się o każdym przypadku naruszenia postanowień niniejszej klauzuli antykorupcyjnej. Na pisemny wniosek każdej ze Stron, druga Strona niezwłocznie dostarczy informacje i udzieli odpowiedzi na uzasadnione pytania, które dotyczyć będą wykonywania niniejszej Umowy w zakresie zgodności z postanowieniami niniejszej klauzuli antykorupcyjnej.
6. Każda ze Stron zaświadcza, iż w okresie realizacji niniejszej Umowy zapewnia każdej osobie działającej w dobrej wierze możliwość zgłaszania naruszeń prawa za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: naruszenieprawa@orlen.pl lub pod numerem telefonu: +48 800 322 323 – bez identyfikacji numeru osoby dzwoniącej.

7. W przypadkach stwierdzenia podejrzenia działań korupcyjnych dokonanych w związku lub w celu wykonania niniejszej Umowy przez jakichkolwiek przedstawicieli każdej ze Stron, Strony zobowiązują się do współpracy w dobrej wierze w celu wyjaśnienia okoliczności dotyczących możliwych działań korupcyjnych.

**ROCZNY RAPORT
z realizacji „Polityki przeciwdziałania
korupcji i nadużyciom
w Grupie Kapitałowej ORLEN”**

1.	Liczba przypadków zachowań zabronionych wymienionych w Polityce stwierdzonych w spółce GK ORLEN/GK ORLEN*:	
2.	Liczba zgłoszonych naruszeń prawa w spółce GK ORLEN/GK ORLEN*: – w tym anonimowo:	
3.	Liczba spraw przekazanych do organów ścigania w spółce GK ORLEN/GK ORLEN*:	
4.	Liczba spraw o nadużycia przekazanych do innych komórek organizacyjnych spółki GK ORLEN/GK ORLEN*:	
5.	Liczba osób zgłaszających naruszenie prawa, objętych ochroną w spółce GK ORLEN/GK ORLEN*:	
6.	Liczba stwierdzonych nieujawnionych konfliktów interesów w spółce GK ORLEN/GK ORLEN*:	
7.	Liczba zarejestrowanych upominków przyjętych w spółce GK ORLEN/GK ORLEN*:	
8.	Liczba zarejestrowanych upominków wręczonych w spółce GK ORLEN/GK ORLEN*:	
9.	Liczba kontroli prowadzonych w związku z podejrzeniem korupcji, nadużyć lub konfliktu interesów:	
10.	Liczba kontroli, które potwierdziły przypadki korupcji, nadużyć lub działalności w ramach konfliktu interesów:	

* zostawić właściwe.